

RAPPORT

KULTURMILJÖDAGEN 2019

Titel: Kulturmiljödagen 2019

Diarienummer: 436-6406-2018

Författare: Janna Li Holmberg

Fotografier: Janna Li Holmberg/Gunilla Lindblad

Kontaktperson: Catarina Nilsson

Telefon: 010 - 223 70 00

E-post: kronoberg@lansstyrelsen.se

Internet: www.lansstyrelsen.se/kronoberg

Utgivning: Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2019

BAKGRUND, SYFTE OCH TEMA

Länets kommuner har i samarbete med Länsstyrelsen Kronoberg tagit fram en handlingsplan för att främja kommunalt kulturmiljöarbete. Under arbetet med handlingsplanen har man identifierat behov av förtydligade roller, ökad kompetens och kunskapsutveckling. Som en av åtgärderna i handlingsplanen har Länsstyrelsen mellan 2017 och 2019 haft dialogmöten med 69 politiker och 77 tjänstepersoner i länets åtta kommuner. Mot bakgrund av de senaste årens dialog med kommunerna, har därför Länsstyrelsen Kronoberg valt att arrangera en Kulturmiljödag.

Kulturmiljödagen arrangerades på Växjö Konserthus den 24 oktober. Syftet med dagen var att utbyta kunskap och erfarenhet, föra dialog och ge information kring dagsaktuella kulturmiljöfrågor. Kulturmiljödagen kommer bli ett årligen återkommande arrangemang med olika teman för varje år.

Temat för årets Kulturmiljödag handlade om hur vi använder och utvecklar kulturmiljöer i Kronobergs län, hur urbaniseringen påverkar utvecklingen i stad och på landsbygd samt vilka möjligheter och motsättningar som finns. Kulturmiljödagen 2019 bestod av två föreläsningar med efterföljande diskussionstid, mingel, lunch samt fem olika seminarier som deltagarna hade anmält sig till på förhand. Dessutom visades två utställningsmontrar i foajén med modeller över två av Växjö's nu pågående byggprojekt: det nya stationshuset och projektet Sigfridshäll. 109 deltagare från 45 olika organisationer som arbetar med kulturmiljöfrågor deltog under dagen.

Stadsarkitekt Henrik Wibroe diskuterade nya byggprojekt med nyfikna deltagare.

FÅR MAN BYGGA NYTT MED GAMLA FÖREBILDER?

Kulturmiljödagen inleddes med en föreläsning av arkitekten Ola Broms Wessel från Arkitektbyrån Spridd i Stockholm. Byrån har fått i uppdrag av entreprenören Björn Sundeby att rita projekten Sigfridshäll och Byggmästaren.

Ola Broms Wessel berättade om projektet Sigfridshäll.

Det är två fastigheter som ska uppföras i 1800-talsstil i centrala Växjö. Ola Broms Wessel visade ritningar på Sigfridshäll, som ska bli kontor åt Sundebys it-företag IST.

Han beskrev utmaningar med projekten, bland annat hur den massiva tegel-fasaden med utsmyckningar kräver en stor hantverksmässig kunskap och precision samt svårigheterna med den geografiska platsens nätta yta.

Ola Broms Wessel gjorde även en genomlysning av den moderna bostadspolitikens historia från tidigt 1900-tal fram till idag. Från barnrikehusen till 60-talens miljonprogram och vidare fram till dagens moderna bostäder med hög standard.

Efter föreläsningen följde en frågestund. Deltagarna reste bland annat frågor kring hur Sigfridshäll med sin 1800-talsstil passar in i dess geografiska läge i Växjö.

– Huset ska inte ses som ett komplement. Däremot blir det ett tillägg i ringen kring staden där lasarettet, domkyrkan och Fortnox utgör andra landmärken. Det är också bra att Linnéparken får en rygg, menade Ola Broms Wessel.

KULTURMILJÖER PÅ LANDSBYGDEN, FINNS DET NÅGON FRAMTID?

Journalisten och författaren Po Tidholm föreläste om urbaniseringens effekter på landsbygden. Han började med att ge en historisk tillbakablick från urbaniseringens begynnelse och utveckling i Sverige.

Han konstaterade vidare att den ekonomiska och kulturella makten idag har koncentrerats till storstäderna, allt medan landsbygden utarmas. Stad och land har fått två helt olika roller, menar Po Tidholm.

– Idag står stad för personlig och ekonomisk utveckling medan land representerar bevarande och rekreation.

Po Tidholm pratade om stad kontra land.

Po Tidholm tecknade en mörk bild av landsbygdens framtid. Det behövs nya ekonomiska modeller för att motverka maktkoncentrationen.

Flera av åhörarna lyfte länets växande turism och besöksnäring som en motbild.

– Ja, men den ekonomiska makten behöver även regleras med skattsedeln. Folk med fritidshus borde betala delar av sin skatt till fritidshusets kommun, menar Po Tidholm.

Ingegerd Andersson reste frågor kring landsbygdens framtid.

VALBARA SEMINARIER

Efter förmiddagens två föreläsningar och en gemensam lunch i Konserthusets restaurang, fortsatte eftermiddagen med fem valfria seminarier. Ett av seminarier- na utgjordes av en stadsvandring under ledning av länsantikvarie Heidi Vassi och stadsarkitekt Henrik Wibroe. Tillsammans med deltagarna tittade de på olika mer eller mindre lyckade stadsutvecklingsprojekt i Växjö, bland annat det nya försam- lingshemmet och det Tusenåriga riket.

Länsantikvarie Heidi Vassi och stadsarkitekt Henrik Wibroe på stadsvandring.

Samtidigt inne i Konserthusets olika lokaler hölls fyra andra seminarier. Anna Kristensson, arkeolog från Länsstyrelsen i Jönköpings län och Alexander Gill, an- tikvarie från Riksantikvarieämbetet, diskuterade med deltagarna under rubriken ”Fornlämningar i planering och exploatering”. Bland annat diskuterades upp- dragsarkeologiska systemet och länsstyrelsernas roll i det arbetet.

Maria Wemme, tillgänglighetskonsult, talade under rubriken ”Kulturmiljöer, för alla?”. Med konkreta exempel belyste hon vad man ska tänka på när man tillgängliggör miljöer samt visade på vanliga misstag. Under rubriken ”Livsmiljöer med kulturhistoria” pratade Anette Johansson och Emma Rosenblom från Boverket om gestaltad livsmiljö och om deras satsning på hantering av kulturvärden via plan- och bygglagen. Johan Håkansson, planarkitekt på Ljungby kommun, berättade om arbetet med Ljungby kommuns nya kultur-miljöprogram.

Fredrik Hjelm från Borås stad visade på goda exempel.

Fredrik Hjelm, stadsantikvarie på Borås stad, föreläste under rubriken ”En andra chans”. Han berättade hur den forna textilindustriestaden Borås har lyckats blåsa nytt liv i övergivna industribyggnader. Efter de valbara seminarierna följde en avslutande fika innan deltagarna bröt upp. Det var en av dagens flera tillfällen för mingel, spontana möten och nätverkande.

Mellan programpunkterna fanns tid för mingel. Här Jennie Svärd och Siri Runesson från Växjö kommun samt Marina Martinsson från Länsstyrelsen Kronoberg

SAMMANFATTNING OCH FRAMÅTBlick

Heidi Vassi och Catarina Nilsson från Länsstyrelsen planerar redan nästa års Kulturmiljödag.

Årets Kulturmiljödag engagerade 109 deltagare under en för- och eftermiddag. Dagen innehöll två föreläsningar och fem olika seminarier samt tid för mingel och diskussioner.

Länsstyrelsen Kronoberg kommer även fortsättningsvis att arrangera en kulturmiljödag varje år. Temat för nästa år blir PBL och Kulturvärden. Catarina Nilsson, antikvarie och projektledare för årets Kulturmiljödag, uppmanar deltagarna att redan nu börja fundera på teman till nästföljande år.